

Dorpsvisie 2026
Jubbega-Hoornsterzwaag

November 2016

Dit is een document van Plaatselijk Belang Jubbega-Hoornsterzwaag.

Voor nadere informatie en contact zie: www.jubbega-hoornsterzwaag.nl
en Facebook Pagina <https://www.facebook.com/pbjubbegahoornsterzwaag.nl>

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Een dynamisch document	4
Inleiding	5
Werkwijze	6
Samenleven = Samen doen	7
Dorpszorg	10
Voorzieningen	12
Huisvesting en infrastructuur	15
Duurzame energie	16
Tot Slot	18

Een dynamisch document

Het is alweer negen jaar geleden dat onze eerste dorpsvisie tot stand kwam. Een document, door velen gedragen en binnen de gemeente Heerenveen dikwijls als voorbeeld gezien. Aan zo'n toekomstvisie komt in principe nooit een eind, maar de visie wordt dikwijls wel achterhaald door tijdsgebonden actuele levensomstandigheden. Daarom kwam de gemeente Heerenveen vorig jaar met een verzoek aan de dorpsbelangen en wijkraden om een nieuwe aangepaste toekomstvisie samen te stellen

Door de recessie van de afgelopen jaren zijn er zoveel dingen veranderd in onze samenleving, dat dit verzoek niet aan dovemans oren was gericht. Met vijf vrijwilligerswerkgroepen zijn we ermee aan de slag gegaan. Zie hier het resultaat! Als we de vorige dorpsvisie met deze vergelijken, zien we duidelijk een accentverlegging. De visie is aangepast aan de huidige realiteit, waaraan de door de gemeente gebezigde term 'Samen leven is samen doen' ten grondslag ligt. Dit vinden we terug in alle opdrachten van de diverse werkgroepen; van dorpszorg tot energieneutraal en van samen doen tot huisvesting en infrastructuur

Zorg voor elkaar, behoefte aan een digitale snelweg, samen doen en duurzaamheid zorgen voor vele raakvlakken in alle visieonderdelen. Verder zijn er afzonderlijke wensen voor de toekomst in dit document te vinden, die mogelijk niet direct tot realisering komen, maar wellicht wel in de toekomst. De dorpsvisie is er één van lange termijn en moet door de jaren heen mogelijk geactualiseerd worden.

Wij danken de vrijwilligers van de werkgroepen voor hun enthousiaste inzet om dit 'Dynamisch document' tot stand te brengen en we hopen in de toekomst een beroep op hen en andere belangstellenden te kunnen doen om deze dorpsvisie een passend vervolg te kunnen geven. Immers samen leven is samen doen!

*Plaatselijk Belang Jubbega-Hoornsterzwaag
Willem van der Vlugt, voorzitter
November 2016*

Inleiding

Jubbega-Hoornsterzwaag bracht in 2007 een dorpsvisie uit met daarin wensen en actiepunten voor het dorp en de leefomgeving. Ondertussen is er veel veranderd in de wereld. De overheid heeft een andere rol aangenomen en er wordt meer en meer verwacht van de bewoners zelf. Daarnaast zoeken professionele organisaties die in het dorp werkzaam zijn steeds meer samenwerking met bewonersorganisaties.

Reden voor Plaatselijk Belang om de dorpsvisie aan te passen aan de moderne tijd. Niet door een compleet nieuw boekwerk te schrijven, maar door specifieke actuele thema's uit te lichten en uit te werken. Per thema zijn actiepunten genoemd en een tijdschema voor de uitwerking ervan, zodat het dorp er meteen mee aan de slag kan. Deze nieuwe dorpsvisie is dan ook geen star document, maar een werkdocument, dat tussentijds geoptimaliseerd en zo nodig aangepast kan worden.

Typerend aan Jubbega-Hoornsterzwaag is de sociale betrokkenheid. Het dorp heeft een rijk verenigingsleven en er is veel zorg en 'omtinken' naar elkaar. Het multifunctioneel centrum De Kompenije waar veel voorzieningen zijn ondergebracht, heeft een belangrijke functie in het dorp. Jubbega-Hoornsterzwaag had historisch gezien een ontwikkelingsachterstand, maar die is de afgelopen jaren snel ingelopen. Wel is er een kleine groep bewoners die achterblijft in deze ontwikkeling en extra zorg en aandacht nodig heeft. Ook zijn de gevolgen van de crisis (specifiek de bouw) duidelijk merkbaar in het dorp. (bron: Wijkkrachtscan Heerenveen, februari 2015).

De zorg voor elkaar is een belangrijke rode draad door deze dorpsvisie en komt in meerdere thema's terug.

Werkwijze

Plaatselijk Belang Jubbega-Hoornsterzwaag organiseerde in samenwerking met Caleidoscoop Project en Advies op 23 november 2015 een bijeenkomst die kan worden gezien als het startsein voor deze dorpsvisie. Uit de gespreksrondes die op deze bijeenkomst werden gehouden, kwamen drie thema's die de aanwezigen het belangrijkste vonden om verder uit te werken: participatie, voorzieningen en duurzaamheid.'

Om het proces naar een dorpsvisie in goede banen te leiden, werd er een commissie in het leven geroepen. Deze bestond uit Age Hartsuiker (voorzitter), Tine Bijstra, Trudie van der Baan, Imkje Hoekstra, Anja de Jong, Willem van der Vlucht en Bokko Jan Huitema (Caleidoscoop). Daarna werden er vijf werkgroepen gevormd, die ieder een eigen thema uitwerkten. Elk thema kreeg een specifieke vraagstelling met als rode draad de gewenste situatie in Jubbega-Hoornsterzwaag over tien jaar. De werkgroepen werden ondersteund door een lid van de commissie.

De werkgroepen presenteerden hun bevindingen op twee bijeenkomsten. Op 31 mei 2016 ging het om de eerste 'dromen' voor de toekomst, op 4 juli 2016 waren deze uitgewerkt in concretere aandachtspunten en actiepunten. Deze uitwerkingen zijn vervolgens gebundeld tot deze dorpsvisie. Doordat sommige onderwerpen in meerdere themagroepen aan de orde gekomen zijn, is bij de uitwerking soms van de thematische aanpak afgeweken of zijn aandachtspunten bij een ander thema ondergebracht.

De vijf werkgroepen hadden de volgende thema's:

- Samenleven = samen doen
- Dorpszorg
- Voorzieningen
- Huisvesting en Infrastructuur
- Duurzame energie

Samenleven = Samen doen

De opdracht:

'We willen graag dat iedereen kan (blijven) meedoen in de maatschappij. Hoe ziet actief en/of passief meedoen aan de samenleving in Jubbega-Hoornsterzwaag er over tien jaar uit? Wat is hier dan voor nodig?'

De droom:

*Over tien jaar is er sprake van een **'iepen en brûsende mienskip'**. Mensen kijken naar elkaar om en weten elkaar te vinden als dat nodig is. Er is daarbij ruimte voor alle mensen in al hun verscheidenheid.*

Wat is hiervoor nodig:

1. Site en App

De wereld wordt steeds digitaler en ICT-toepassingen worden voor de samenhang en verbindingen in Jubbega-Hoornsterzwaag belangrijker. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een gezamenlijke website voor Jubbega-Hoornsterzwaag en een Kompenije-app. Op de website is een actuele agenda te vinden voor alle activiteiten in het dorp met de mogelijkheid voor bewoners om zelf activiteiten te plaatsen. Ook biedt het een overzicht van alle verenigingen en organisaties met een link naar eigen websites en is het een platform om vraag en aanbod bij elkaar te brengen. De website moet overzichtelijk zijn en moet mensen met een (hulp)vraag naar de juiste instanties leiden. Aan de website is een speciale Kompenije-app gekoppeld. Het voordeel van een app is dat mensen hier oproepjes kunnen plaatsen, waarop andere mensen snel kunnen reageren. Bijvoorbeeld als iemand een stukje wil wandelen en via de app om gezelschap kan vragen.

2. Ferbiner en meitinker

Een app zorgt voor verbinding tussen mensen, maar de drempel daarvoor is wellicht voor sommige inwoners nog wat te hoog. Daarom is er ook een 'ferbiner' nodig die mensen die wat voor elkaar kunnen betekenen met elkaar in contact te brengen. De 'meitinker' gaat een stapje verder: deze persoon signaleert hulpvragen en begeleidt mensen met een (hulp)vraag naar de juiste instanties. Voor zowel de ferbiner als de meitinker geldt dat zij Jubbega-Hoornsterzwaag goed kennen en veel contact hebben met de inwoners. Hierdoor spelen zij een belangrijke rol in het stimuleren en inschakelen van mensen bij zorg en activiteiten. De ferbiner en meitinker weten wat er speelt en kunnen daardoor ook goed aangeven waar de mienskip als geheel behoefte aan heeft.

Het streven is dat mensen voor elkaar klaar staan als dat nodig is. Het is goed mogelijk dat mensen hierin nu nog worden belemmerd door een gebrek aan tijd. Er moet nu eenmaal brood op de plank. De invoering van een basisinkomen zou ervoor kunnen zorgen dat mensen meer tijd krijgen om activiteiten te ondernemen die in het belang zijn van de mienskip.

3. Doarpsiten

Samen leven is samen doen. Een activiteit waaraan iedereen kan meedoen, is samen eten. Het idee van 'Doarpsiten' is dat er wekelijks een low-budget maaltijd wordt aangeboden aan alle dorpsbewoners. De Kompenije beschikt in de ideale situatie over alle faciliteiten om voor grote groepen mensen te koken en een gezellige ruimte waar driehonderd mensen samen eten en elkaar

ontmoeten. Het wordt gerund door vrijwilligers en door mensen met een beperking. Belangstellenden kunnen in de keuken helpen om te leren gezond te koken en de ingrediënten zijn deels afkomstig uit de dorpstuin. Om verder te stimuleren dat mensen gezond eten, krijgen alle deelnemers na afloop het recept mee, zodat ze thuis ook een gezonde maaltijd kunnen bereiden. Bij dit Doarpsiten is ook de plaatselijke supermarkt nauw betrokken.

4. Kenniswerkplaats

De ideale samenleving is die waarin iedereen mee kan doen en met elkaar in contact kan komen. Een kenniswerkplaats brengt alle bewoners samen, omdat hier kennis en vaardigheden worden uitgewisseld. Voor de kenniswerkplaats wordt een ruimte in de Kompenije gereserveerd die mogelijkheden biedt voor een repaircafé, tablet- en iPadcafé, filosofencafé, muziekschool en creatieve bezigheden.

Het repaircafé staat voor duurzaamheid en kennisoverdracht. Hier kunnen mensen hun kapotte spullen en apparaten brengen die vrijwilligers repareren. Mensen worden bewust gemaakt dat een defect apparaat niet zomaar weggegooid moet worden en ze worden zoveel mogelijk betrokken bij het repareren ervan. Hierdoor worden ze gemotiveerd om het later zelf te doen. In het tablet- en iPadcafé leren mensen om te gaan met moderne communicatiemiddelen. Mensen die meer uit hun apparaat willen halen, zijn hier aan het goede adres. Zij krijgen les en leren van elkaar.

In het filosofencafé ontmoeten mensen elkaar die wat meer diepgang willen. Ze kunnen met elkaar praten en filosoferen over verschillende onderwerpen en door het uitnodiging van sprekers wordt gezorgd voor verdere verdieping.

De muziekschool biedt zowel ruimte voor de muzieklessen als voor het opbergen van de muziekinstrumenten.

Verder biedt de kenniswerkplaats de mogelijkheid om creatief bezig te zijn en vaardigheden te leren, zoals breien, haken, tekenen of schilderen.

5. Ontmoetingsplekken voor jongeren en ouderen

Jongeren zoeken elkaar graag op en dat geldt ook voor ouderen. Voor beide categorieën inwoners zijn er voldoende plekken nodig waar ze elkaar kunnen ontmoeten. De belangrijkste ontmoetingsplaats is de Kompenije.

Op de ontmoetingsplek voor de jongeren is een deskundige begeleider aanwezig, samen met een stagiair. Deze begeleider is een aanspreekpunt voor jongeren die ze al vanuit de basisschool kennen en die deze functie meerdere jaren op zich neemt. Dit versterkt de vertrouwensband.

6. Voorzieningen

Om samen te leven en samen activiteiten te ontwikkelen, zijn voorzieningen nodig. De belangrijkste voorziening is De Kompenije, waar veel activiteiten plaatsvinden. Denk hierbij aan het Doarpsiten en de kenniswerkplaats.

Jubbega heeft verschillende toneelverenigingen. Daarnaast worden er musicals verzorgd en hebben de basisscholen ieder jaar een feestelijke jaarafsluiting met toneel. Om al deze uitvoeringen goed tot hun recht te laten komen, is meer ruimte nodig. Dit kan in de vorm van een tweede sporthal met theaterfunctie.

Een fitnessruimte met binnenbad zorgt voor een uitbreiding van de sportmogelijkheden in Jubbega-Hoornsterzwaag.

Speerpunten Samenleven = Samen doen:

- *Digitale dorpsomgeving, website en apptoepassingen.*
- *Ferbiner en meitinker constante factor.*
- *Doarpsiten bestendigen.*
- *Kenniswerkplaats ontwikkelen.*
- *Ontmoetingsplek met begeleiding voor jongeren, bestending jongerenwerk.*
- *Kompenije als culturele en sociale spin in het web, cultuur, gezondheid en sport.*

Dorpszorg

De opdracht:

‘Onder dorpszorg verstaan we zorg die gegeven wordt aan mensen met een beperking in het dagelijks leven. Dit kan zowel fysiek als mentaal zijn of beide. Hoe ziet de zorg er over tien jaar uit voor mensen met een beperking in Jubbega/Hoornsterzwaag. Wat is hier dan voor nodig?’

Voor, door en in het dorp:

Zorg is een zaak van zowel de overheid als de dorpsbewoners. Randvoorwaarde voor een goede dorpszorg is dat de overheid en zorginstellingen doen wat ze moeten doen. De meer complexe zorg moet worden verleend door professionals. Bepalend voor een goede zorg zijn echter ook de handen die uit de mouwen moeten worden gestoken door iedereen in het dorp. Daarbij is het van belang dat alle bewoners hierbij worden betrokken. Dat kan als familie, kennis of buur, maar ook (sport)verenigingen, kerken, Over Welzijn Gesproken (OWG) en soortgelijke initiatieven hebben een taak in de zorg voor elkaar. Dit vraagt om concrete initiatieven, een goede coördinatie en ondersteuning en zo nodig om een goede afstemming en samenwerking met buurdorpen en gemeente.

1. Gepaste aandacht en zorg:

Bepaalde doelgroepen hebben extra aandacht en zorg nodig. Te denken valt aan het voorkomen van eenzaamheid, met name in het buitengebied. Deze mensen kunnen bij de gemeenschap worden betrokken door bijvoorbeeld samen te eten of mee te laten doen aan de maaltijden van het OWG. Mensen die slecht ter been zijn, worden opgehaald

2. Coördinatie van hulpverlening en zorg

Iedereen die vrije tijd heeft kan helpen bij het verlenen van hulp en zorg aan dorpsgenoten. Dat kunnen werklozen zijn, jeugd en jongeren, buurtbewoners en minder-validen. Om vraag en aanbod in goede banen te leiden wordt een zorgcoördinator aangesteld.

Cruciaal in de coördinatie is een persoon of personen die kan/ kunnen worden benaderd met vragen, de weg weet binnen het dorp en de zorg en het mandaat heeft/ hebben om besluiten te nemen en afspraken te maken. Een ‘meitinker’, ‘omtinker’ of ‘ferbiner’ dus, al is de naam niet belangrijk.

Een andere mogelijkheid is een ‘dorpshelp’ zoals die in Mildam en Katlijk wordt toegepast. Het gaat erom dat er verbinding wordt gemaakt tussen mensen die hulp of zorg nodig hebben en mensen die dat kunnen verlenen en dat dit op een simpele, laagdrempelige manier kan met korte lijntjes. In de Kompenije kan een balie worden ingericht voor de praktische ondersteuning van de coördinatie.

Behalve fysiek contact is internet ook een belangrijke verbinding. Hiervoor is een modern en voor iedereen beschikbaar informatiesysteem voor zorg, veiligheid, onderlinge contacten en dergelijke nodig. Gedacht kan worden aan een groepsapp en buurtapp voor contacten tussen zorgvragers en -aanbieders en voor veiligheid en sociale contacten. Een goed functionerend internet met glasvezel in zowel de dorpscentra als het buitengebied is daarbij een vereiste.

3. Professionele zorg

In het zorgstelsel is een belangrijke plaats ingeruimd voor vrijwilligers en familieleden, maar deze kunnen niet alle benodigde zorg op zich nemen. In de dorpen moet een doktersdienst operationeel

zijn die 24 uur per dag en 7 dagen per week beschikbaar is. Dat geldt ook voor de apotheek. Ook basiszorg zoals huisarts, tandarts, thuiszorg, fysiotherapie en bloedprikken is een voorziening die in de dorpen aanwezig moet zijn. Zo nodig kan hierbij worden samengewerkt met buurdorpen.

4. Huisvesting en voorzieningen

Insteek van het moderne zorgstelsel is dat iedereen zo lang mogelijk zelfstandig of in het eigen dorp kan blijven wonen. De inzet van vrijwilligers en een goede coördinatie is hierbij van belang, maar ook de huisvesting.

Dat betekent dat er voldoende woonruimte voor mensen met een beperking en (dementerende) ouderen in de dorpskernen beschikbaar moet zijn en blijven, ook voor degenen die 24-uurs verzorging nodig hebben. Primair voor dementerende ouderen en dagopvang is het belangrijk dat WenWeerde in de huidige omvang blijft bestaan. Als er ruimte ongebruikt blijft, kan dat worden gebruikt als hospice of voor crisis- of noodopvang of tijdelijk verblijf voor bewoners die uit het ziekenhuis zijn ontslagen, maar zelf niet de zorg kunnen organiseren die ze nodig hebben.

Een tijdelijke aanpassing van de woning (bijvoorbeeld uitbreiding of het tijdelijk plaatsen van een woonunit) moet mogelijk zijn zonder onnodige bureaucratie en financiële kortingen op uitkeringen en dergelijke. Zelfstandig wonen blijft ook mogelijk dankzij de inzet van domotica en waarbij via internetverbindingen hulp op afstand kan worden geboden.

5. Preventie

Preventie is een integraal onderdeel van de zorgverlening. Dat betekent dat er een brede voorlichting komt over gezondheid en gezond leven. Primaire zorgverleners zoals huisartsen, thuiszorg, fysiotherapeuten en dergelijke moeten in het kader van preventie een proactieve rol spelen. Daarbij kan breed worden gedacht: drugs, alcohol, roken, financiën, gezonde voeding, overgewicht en veel voorkomende kwalen.

Op en in de nabijheid van schoolpleinen, sportvoorzieningen en speelvoorzieningen voor de jeugd geldt een rookverbod, evenals in de nabije omgeving van De Kompenije. In De Kompenije komt een beweeg- en fitnessruimte en bij de Kompenije een beleef-, beweeg en ontmoetingstuin voor alle leeftijden. Voor de jeugd komt er een trapveldje. Elke sportvereniging heeft een afdeling die gericht is op oudere jongeren, ouderen en bewoners met een beperking.

Speerpunten Dorpszorg:

- *Gezamenlijke activiteiten (eten) om vereenzaming te voorkomen.*
- *Aanstellen van een onafhankelijke zorgcoördinator/meitinker/ferbiner.*
- *De Kompenije is toegankelijk voor iedereen.*
- *Voorlichting en preventie op het gebied van gezond leven e.d.*
- *Sportvoorzieningen voor iedereen.*

Voorzieningen

De opdracht:

‘Over tien jaar is Jubbega-Hoornsterzwaag nog een bruisend dorp. Hoe ziet Jubbega-Hoornsterzwaag er over tien jaar uit? Wat is hier dan voor nodig?’

Onder voorzieningen vallen verschillende zaken: onderwijs, kinderopvang en speelvoorzieningen, recreatie en toerisme, sport/recreatie en cultuur/evenementen, ondernemingen en bereikbaarheid en gezondheid en welzijn. Rode draad is het behoud van wat er al is en op onderdelen vernieuwing, verbetering of uitbreiding.

1. Onderwijs/kinderopvang/speelvoorzieningen

Het streven is dat er diverse vormen van onderwijs worden aangeboden en dat de scholen in beide dorpen behouden blijven. Een andere optie is om te komen tot één basisschool. In beide gevallen geldt dat het onderwijs toegankelijk is voor alle kinderen ongeacht levensbeschouwing en denkniveau en personeel heeft dat betrokken is bij het dorp en de kinderen. Kinderen leren hoe mensen met elkaar omgaan in een multiculturele samenleving is belangrijk. De school is er niet alleen voor de kinderen. De school kan ondernemers en ouders bij het onderwijs betrekken door het geven van gastlessen. En ouders kunnen worden geholpen bij de opvoeding van de kinderen en bij het aanleren van normen en waarden. Twee keer per jaar organiseert de school speciale avonden voor ouders en andere belangstellenden om de verschillende aspecten van opvoeding onder de aandacht te brengen.

Eén van de speerpunten voor de komende tien jaar is het doorbreken van de ‘zesjescultuur’. De ouders en de scholen zijn belangrijke middelen om kinderen te helpen bij het ontdekken en inzetten van kwaliteiten.

Er kan meer gebruik worden gemaakt van digitale apparatuur, maar dan zijn hiervoor wel goede (internet)verbindingen nodig.

Kinderopvang moet voldoende aanwezig zijn en bij voorkeur voor iedereen (gratis) toegankelijk. Ook hier geldt dat betrokken personeel belangrijk is en dat de kinderopvang moet aansluiten bij het basisonderwijs. Deze voorzieningen zijn kleinschalig van opzet en zodanig verspreid over het dorp dat ze voor iedereen gemakkelijk te bereiken zijn.

Voor de jeugd moet de playground worden behouden en uitgebreid met een volleybalnet. De jeugd tussen 12 en 16 jaar wordt betrokken bij beslissingen en er is een jongerenwerker aanwezig op uren dat er geen school is.

Om onderwijs te behouden in het dorp, is het nodig dat er genoeg woningen beschikbaar zijn voor jonge gezinnen.

2. Toerisme en recreatie

Toerisme en recreatie is vooral gericht op mensen van buiten het dorp. Om deze naar Jubbega-Hoornsterzwaag te trekken, is het nodig dat er wat te beleven is en dat ze uitleg krijgen van wat ze zien. Eerste vereiste zijn goed onderhouden wandel- en fietsroutes en betere verbindingen tussen de ‘wiken’ voor wandelen en kanoën. Bij deze routes kan een app worden gemaakt, via welke bezoekers verhalen kunnen beluisteren over de route, verklaringen van namen, historische verhalen en

dergelijke. Deze uitleg moet ook op bordjes langs de route te vinden zijn. Daarnaast geeft de app algemene informatie wat er te doen is in Jubbega-Hoornsterzwaag. Om meer toeristen te trekken, kunnen historische bezienswaardigheden worden herbouwd, zoals een spitkeet, plaggenhut, tramspoor en turfschip. Belangrijke voorzieningen voor toeristen zijn ook meer visplekken (ook voor minder validen) en voldoende oplaadpunten voor elektrische fietsen aan de fietsroutes.

3. Sport/recreatie en cultuur/evenementen

De voorzieningen op het gebied van sport en cultuur zijn vooral gericht op de dorpsbewoners zelf. Behoud van de faciliteiten voor de sport en de verscheidenheid in sporten voor jong en oud staat voorop, waarbij samenwerking van vereniging geen belemmering mag vormen. Vooral de jeugd moet voldoende bij de sport en cultuur in het dorp worden betrokken en enthousiast worden gemaakt voor de mogelijkheden.

Ook op cultuurgebied is behoud van de bestaande accommodaties het streven. Onder cultuur wordt onder meer verstaan het overbrengen van historische kennis en het uitbouwen van cultuurhistorische educatie. Belangrijk is dat er samenwerking komt en programma's op elkaar worden afgestemd. Dat geldt overigens ook voor sportevenementen. Daarom is behoud van de sportcoördinator gewenst en wordt een 'ferbinder' aangesteld voor een goede afstemming van het aanbod en het zoeken en ondersteunen van alternatieven. Voor zowel sport- als cultuurevenementen is ook een goede parkeergelegenheid een aandachtspunt.

Ondernemingen en bereikbaarheid

Voldoende winkels en bedrijven zijn belangrijk voor de leefbaarheid van een dorp, maar dan moeten ze wel goed bereikbaar zijn. Daarom is er minimaal één onbelemmerde (zonder drempels) aanrijroute voor de toegang van het dorp nodig. Deze is ook van belang als aanrijroute voor ambulance en brandweer. Het winkelbestand langs de J. van Damweg en de P.W. Jansenweg (het centrum 3e Sluis) wordt vergroot door de winkelbestemming vast te leggen en er geen woonbestemming van te maken. Het winkelbestand kan worden uitgebreid met drogisterijketen, een service- en adviesgerichte witgoed- en elektriciteitszaak, een schoenenzaak en dergelijke. Ook is plaats voor een eetgelegenheid in of in de buurt van Jubbega-Hoornsterzwaag die ook overdag open is. Borden verwijzen naar de parkeergelegenheden op de overkluizing en bij de winkels. Een belangrijke voorziening die moet worden behouden voor Jubbega/Hoornsterzwaag is een altijd toegankelijke geldautomaat.

4. Gezondheid en welzijn

Uitgangspunt is ook hier het behoud van de voorzieningen die er zijn, zoals de brandweerpost, huisartsen, thuiszorg, apotheek en goede busverbindingen. Bij campings en in het centrum komen AED's en borden die naar de plaats van de AED verwijzen.

Speerpunten Voorzieningen:

- *Digitale werkplaats, app voor en over Jubbega-Hoornsterzwaag en Schurega.*
- *Winkelbestemmingen vastleggen via bestemmingsplan(nen).*
- *Aanstellen van ferbiner (coördineren en afstemmen van activiteiten).*
- *Onderwijs als constante factor en bereikbaar; ouders en ondernemers meer betrekken bij het onderwijs.*
- *Plaatsen van AED's op bereikbare locaties*

Huisvesting en infrastructuur

De opdracht:

'Hoe woon ik over tien jaar in Jubbega-Hoornsterzwaag en hoe kom ik van A naar B? Wat is hier voor nodig?'

1. Huisvesting

Jubbega-Hoornsterzwaag heeft behoefte aan duurzame woningen en een hernieuwing van de sociale woningbouw. Hoogbouw is niet wenselijk. Voor de continuïteit van de scholen/school in het dorp is het belangrijk dat er ook voldoende woningaanbod is voor jonge gezinnen. Daarbij kan een vorm van huurkoop/lease de denkbeeldige drempel verlagen. Andere werkgroepen wijzen op het belang van voldoende woonruimte voor mensen met een beperking en (dementerende) ouderen.

2. Infrastructuur

Voor de leefbaarheid van het dorp is een goede infrastructuur van belang. Het gaat hierbij om goed openbaar vervoer, onderhoud van de wegen, een goede fietspadenstructuur, mogelijkheden voor waterrecreatie en doorstroom- en parkeermogelijkheden voor de auto's in het dorp.

3. Internet

Naast de fysieke bereikbaarheid en de toestand van de wegen en paden in en rond Jubbega-Hoornsterzwaag wordt ook de toegang tot de 'digitale snelweg' steeds belangrijker. Internet is niet meer weg te denken in de maatschappij en is net als gas, water en elektrisch een basisvoorwaarde geworden. Denk maar aan de mogelijkheden voor onderwijs, oud worden in je eigen huis dankzij slimme technieken en thuis werken. Voor al deze mogelijkheden is een voorziening als glaskabel een must. Deze kan bij de aanleg van andere infrastructurele werken meteen worden meegenomen. Daarbij is het gewenst dat het hele dorp in één keer de beschikking krijgt over snel internet.

Speerpunten Huisvesting en Infrastructuur:

- *Duurzame initiatieven stimuleren en bouwen voor jong en oud*
- *Glasvezel is een prioriteit voor de ondernemers in dorp en buitengebied*
- *Dynamisch omgaan met ontwikkeling duurzaam vervoer/transport en openbaar vervoer*
- *In overleg met de gemeente minimaal één onbelemmerde toegangsweg*

Duurzame energie

De opdracht:

Gas en olie zijn over tien jaar op. Hoe ziet de energievoorziening er over tien jaar in Jubbega-Hoornsterzwaag uit. Wat is hier voor nodig?’

De werkgroep duurzame energie verdiepte zich in de twee meest voor de hand liggende vormen van duurzame energie: windmolens en zonnepanelen.

1. Windmolens

Het plaatsen van een dorpsmolen is zeker een goed initiatief, mits het uit de gemeenschap komt. Er zijn dorpen waar de komst van windmolens tot grote discussie en verdeeldheid leidde, maar ook dorpen waarvan inwoners gemeenschappelijk een molen bekostigden en er totaal geen problemen waren. Het plaatsen van windmolens is wel de meest zichtbare vorm van alternatieve energie, zowel in positieve als in negatieve zin. De locatie ervan is daardoor nogal van belang en mede afhankelijk van de grootte van de molen. Er zijn ook kleinere exemplaren mogelijk tot ongeveer 15 meter hoog die bovendien betaalbaar zijn (ong. € 50.000,-).

De werkgroep ‘duurzame energie’ heeft steekproefsgewijs meningen gepeild en is tot de conclusie gekomen dat de optie windmolens op een te klein draagvlak binnen de bevolking van Jubbega-Hoornsterzwaag kan bouwen.

2. Zonnepanelen

Het plaatsen van zonnepanelen op daken van bedrijven, woningen en multifunctionele gebouwen (zoals De Kompenije) en/of zonneweiden zijn de simpelste en veiligste opties voor duurzame energie. De panelen hebben een vrij goede terugbetaaltijd, zowel financieel als energetisch. In tegenstelling tot windmolens kan de aanleg van zonnepanelen wel op belangstelling in het dorp rekenen en is deze optie door verschillende bewoners al met succes gebruikt om de energienota's draaglijker te maken en schonere energie op te wekken.

3. Energiebesparing

Een minstens zo belangrijk punt als het gaat om duurzame energie is energiebesparing. Wat je bespaart hoeft je immers niet op te wekken. Voorlichting over en stimuleren van energiebesparing is daarom ook een speerpunt binnen het energiebeleid. Onlangs presenteerde de overheid een rapport over isolatie van woningen in de buitengebieden waaruit bleek dat met name Hoornsterzwaag erg slecht scoorde. Niet verwonderlijk overigens, omdat het hier overwegend oude woningen betreft met vaak nog bewoners van relatief hoge leeftijden. Volgens de werkgroep is het daarom wel degelijk een belangrijk aandachtspunt.

4. Onafhankelijke energieadviseur

Voor het stimuleren van energiebesparing en het toepassen van duurzame energie ligt een belangrijke taak voor Plaatselijk Belang. Bedrijven missen vaak de motivatie om investeringen te doen, omdat elektriciteit relatief goedkoop is en de terugverdientijd vrij lang. Voor particulieren is het ontbreken van financiële middelen vaak het probleem. Daarbij komt dat een direct financieel voordeel niet altijd meteen kan worden gegeven.

Plaatselijk Belang, de vereniging met de meeste leden in het dorp, zou de stimulerende prikkel kunnen zijn om de aarzelingen weg te nemen. De werkgroep is van mening dat alleen een coöperatieve energiestichting kans van slagen maakt. Plaatselijk Belang kan onafhankelijke energieadviseurs aanstellen die geen zakelijk belang hebben en de kar willen trekken. Zo nodig kan daarbij worden samengewerkt met aangrenzende dorpen, zoals bijvoorbeeld Oude- en Nieuwehorne.

Speerpunten Duurzame Energie:

- *Aanstellen onafhankelijke energieadviseurs verbonden aan Plaatselijk Belang.*

Tot Slot

Deze dorpsvisie is geen statisch document, maar wordt dynamisch gehouden door een regelmatige evaluatie van de actiepunten en zo nodig door het aanpassen van aandachts- en actiepunten aan de actuele situatie. Plaatselijk Belang heeft hierin een coördinerende functie.

Voor de uitvoering van de ideeën uit de dorpsvisie is het belangrijk om regelmatig het draagvlak van de inwoners van Jubbega-Hoornsterzwaag te peilen. Dat kan middels een enquête, waarin de behoeften van de dorpsbewoners wordt gepeild. Concrete cijfers, bijvoorbeeld over het bevolkingsverloop, kunnen de uitvoerbaarheid van de ideeën verder ondersteunen. Daarnaast is het raadzaam om te leren van goede voorbeelden van anderen, zodat het wiel niet voor een tweede keer uitgevonden hoeft te worden.

De actiepunten in deze dorpsvisie zijn aangedragen door de verschillende werkgroepen. Soms zijn niet alle actiepunten genoemd, omdat er sprake was van overlapping. Bijna alle werkgroepen wijzen op het belang van een coördinator of contactpersoon (of personen) in het dorp, die zorgt voor een goede afstemming van (hulp)vraag en aanbod. Ook is er behoefte aan een goede afstemming van activiteiten en evenementen van de diverse verenigingen.

Speerpunten En verder:

- *Plaatselijk Belang bewaakt en stimuleert de voortgang van Dorpsvisie en speerpunten.*

En verder
Aantekeningen
Aantekeningen